โรคอีสุกอีใส ตุ่มน้ำใสที่ขึ้นตามตัว ภัยร้ายใกล้ตัวเรา

กรมการแพทย์แนะ โรคอีสุอีใส เป็นโรคไข้ออกผื่น จะมีอาการไข้และผื่นตุ่มน้ำใสที่ผิวหนังทั่วร่างกาย มักพบที่ลำตัวและใบหน้ามากกว่า บริเวณแขนขา บางรายอาจมีอาการทางระบบทางเดินหายใจและระบบอื่นๆ ร่วมด้วย พบได้บ่อยในเด็ก บางครั้งอาจพบภาวะแทรกซ้อน ซึ่งอาจเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ **โรคอีสุกอีใสเป็นโรคที่ระบาดแผ่กระจายได้ง่าย โดยเฉพาะในโรงเรียน สถานรับเลี้ยงเด็ก หรือตามชุมชนที่อยู่อาศัยทั่วไป สามารถพบได้ตลอดทั้งปี** จากรายงานของกระทรวงสาธารณสุข พบว่า มีผู้ป่วยเป็นโรคอีสุกอีใสจำนวนมาก **บางรายมีอาการรุนแรงถึงขั้น "เสียชีวิต"** เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ พบว่า **กลุ่มอายุ 5-9 ปี จะมีอัตราการป่วยสูงสุดคิดเป็น 579 คน ต่อประชากร 100,000 คน รองลงมาคือกลุ่มอายุ 0-4 ปี 10-14 ปี และกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไปตามลำดับ**

แต่ทั้งนี้ปริมาณของตุ่มที่ขึ้นนั้นไม่ได้บ่งบอกถึงความรุนแรงของโรค บางคนมีอยู่ 40-50 ตุ่ม บางคนอาจมี 200 ตุ่ม แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าอาการจะรุนแรง แต่สุดท้ายก็จะหายได้เองโดยที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อนเกิดขึ้น หากถามถึงความรุนแรงของโรคก็จะมีหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น อายุ เด็กเล็กช่วง 1 ปีแรก หรือผู้ใหญ่ที่มีภูมิคุ้มกันผิดปกติ คนกลุ่มนี้มีโอกาสที่จะอาการที่รุนแรงกว่าคนปกติ โดยอีสุกอีใสนั้นจัดอยู่ในกลุ่มของ ไวรัส ชื่อเต็มๆคือ Varicella Zoster Virus โดย**ตุ่มของอีสุกอีใสจะมีลักษณะคล้ายๆกันไม่ว่าจะเกิดในเด็กหรือผู้ใหญ่ก็ตาม คือ จะเป็นตุ่มแดงๆ ก่อนที่ในอีกชั่วโมงหรือไม่เกิน 1-2 วัน จะเป็นตุ่มใสๆ ต่อมาจะขุ่นขึ้นและกลายเป็นสะเก็ดในที่สุด** โดยหากมองในภาพรวมจะเห็นตุ่มหลายๆระยะอยู่ในเวลาเดียวกัน บางคน**ที่เป็นเยอะตุ่มก็จะหนาแน่น โดยเฉพาะในช่วงของลำตัว แต่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยเจ็บ** ยกเว้นว่าจะเป็นในช่องปาก โดยตุ่มเหล่านี้จะทำให้ก็อาการคันและส่งผลให้หลายๆคนเลือกที่จะเกาจุดที่คัน ซึ่งอาจติดเชื้อแบคทีเรียแทรกซ้อนได้ ส่งผลให้ตุ่มใหญ่ขึ้นและเป็นหนอง

อาการเริ่มต้นของอีสุกใส เริ่มจากการมีไข้ต่ำ ๆ ในเด็กเล็ก แต่ผู้ใหญ่มักจะมีไข้สูง และภายใน 1-2 วันก็จะมีตุ่มขึ้น โดยจะเริ่มจากลำตัว ใบหน้า ก่อนจะลามไปถึงแขนและขา **การติดต่อของโรคอีสุกอีใส ดังนี้ ทางการสัมผัส ร่องแผล หรือตุ่ม**ที่ขึ้นตามตัวของผู้ป่วย **การหายใจ สูดเอาละอองฝอยของน้ำลาย น้ำมูกที่มีเชื้อเข้าไป** ซึ่งติดต่อได้ง่ายมาก โดยหลังจากรับเชื้อเข้ามาใช้เวลาประมาณ 14 -16 วัน ก่อนจะแสดงอาการ **อีสุกอีใสส่วนใหญ่มักจะเป็นแค่ครั้งเดียว ซึ่งหากติดเชื้อแล้วก็มักจะมีภูมิคุ้มกันเกิดขึ้น** แต่คนที่มีอาการซ้ำส่วนใหญ่จะสัมพันธ์กับภาวะภูมิคุ้มกันผิดปกติ

นอกจากนี้ การเป็นอีสุกอีใสอาจจะนำพาไปสู่โรคงูสวัด เนื่องจากเมื่อเราหายดีแล้ว เชื้อจะยังไม่หมดไปจากร่างกาย โดยจะซ่อนอยู่ตามปมประสาทและเมื่อไหร่ที่ร่างกายเราอ่อนแอ ทำให้ภูมิคุ้มกันลดลง เจ็บป่วยรุนแรง หรือได้รับยากดภูมิต่างๆ เชื้อก็เกิดการกระตุ้นให้เกิดการแบ่งตัวและเกิดโรคขึ้นมา ส่งผลให้กลายเป็น

โรคงูสวัด โดยจะเห็นเป็นตุ่ม เป็นปื้นๆ ตามแนวของเส้นประสาทที่เลี้ยงผิวหนังซึ่งจะเจ็บและปวดมาก **สำหรับวัคซีนป้องกันนั้น เหมาะสำหรับคนที่ไม่เคยเป็น โดยเด็กที่เล็กกว่า 12 ปี แนะนำให้ฉีด 2 เข็ม ห่างกันอย่างน้อย 3 เดือน ถ้าเกิน 13 ปีขึ้นไป แนะนำให้ฉีด 2 เข็ม ห่างกันอย่างน้อย 1 เดือน**

ด้านรองอธิบดีกรมการแพทย์ เปิดเผยว่า สาเหตุของโรคอีสุกอีใส เกิดจากเชื้อไวรัสที่มีชื่อว่า ไวรัสวาริเซลลา (varicella virus) จะมี**อาการไข้ ปวดเมื่อยตามเนื้อตัวคล้ายไข้หวัดและผื่นตุ่มน้ำใสที่ผิวหนัง ไข้จะสูงหรือน้อยและตุ่มจะมีจำนวนมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับอายุ** เด็กจะมีเพียงไข้ต่ำๆ และมีตุ่มจำนวนน้อย ในขณะที่เด็กโตและผู้ใหญ่ มักมีไข้สูงและตุ่มจำนวน**มาก ผื่นในโรคอีสุกอีใส มีลักษณะเฉพาะคือ ผื่นจะเริ่มจากตุ่มแดง กลายเป็นตุ่มใส และแตกออก เป็นสะเก็ด เมื่อผื่นขึ้นแล้ว 2-3 วัน** จะเห็นตุ่มหลายชนิดในเวลาเดียวกัน ส่วนใหญ่ผื่นจะขึ้นที่ลำตัวและใบหน้ามากกว่าแขนขา เด็กที่ป่วยเป็นอีสุกอีใส จะมีอาการ ไม่รุนแรง และพบภาวะแทรกซ้อนทางปอด และทางสมองได้น้อยกว่าผู้ป่วยเด็กโตอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 13 ปี และผู้ใหญ่ แต่พบการติดเชื้อแบคทีเรียแทรกซ้อนที่ผิวหนังได้บ่อย ทำให้เกิดแผลเป็นที่ผิวหนังและอาจถึงขึ้นทำให้เกิดการติดเชื้อในกระแสเลือดตามมา โรคอีสุกอีกใส สามารถแพร่กระจาย ไปยังผู้อื่นได้ง่ายมาก เพราะเชื้ออยู่ในอากาศได้เป็นเวลานานและผู้ป่วยอีสุกอีใสสามารถแพร่กระจายเชื้อไปยัง คนอื่นได้หลายวัน ตั้งแต่ 1-2 วัน ก่อนมีไข้และผื่น จนถึงเมื่อตุ่มสุดท้ายตกสะเก็ด หรือประมาณ 7 วัน หลังจากผู้ป่วยเริ่มมีอาการ

ผู้อำนวยการสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี กล่าวเพิ่มเติมว่า **โรคอีสุกอีใส เป็นโรคที่หายเองได้ อาจจะมีไข้เพียงไม่กี่วัน ส่วนตุ่มจะตกสะเก็ดและค่อยๆ หายใน 1-3 สัปดาห์ ผู้ป่วยจึงควรพักผ่อนให้เพียงพอ และดื่มน้ำมากๆ ถ้ามีไข้สูงใช้ยา เพื่อลดไข้ได้ ไม่ควรใช้ แอสไพริน เพราะอาจทำให้เกิดอาการทางสมองและตับ ทำให้ถึงตายได้ ควรอาบน้ำและใช้สบู่ฟอกผิวหนังให้สะอาด ควรตัดเล็บให้สั้นและหลีกเลี่ยงการแกะเกา เพราะอาจทำให้ติดเชื้อได้ ในรายที่คันมากๆ อาจให้ยาแก้คันช่วยลดอาการคัน** การป้องกันโรคอีสุกอีใสเป็นเรื่องยาก เพราะผู้ป่วยสามารถแพร่เชื้อไวรัสอีสุกอีใสให้ผู้อื่นได้ตั้งแต่ช่วงออกอาการไข้ไปจนถึงช่วงแผลแห้งตกสะเก็ด ดังนั้นทางป้องกันคือ ถ้าบุตรหลานป่วยเป็นอีสุกอีใส ต้องงดไปโรงเรียน ป้องกันไม่ให้แพร่เชื้อให้คนอื่น และการฉีดวัคซีนอีสุกอีใส ซึ่งเป็นวัคซีนทางเลือกสำหรับเด็ก 1 ปีขึ้นไป

ผู้จัดทำ/เรียบเรียง : นางสาวณัฏฐนันท์ คงทน / นสม.ชก
หน่วยงาน : ฝ่ายข่าวและรายการ สวท.ปัตตานี
แหล่งที่มา : สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี https://shorturl.asia/XdacF/
คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี https://shorturl.asia/zaPLp